

Hedmarksmuseet
Postboks 1053
2305 HAMAR

Oslo, 2012.06.26

Deres ref.: Jnr. 94-11/013
Reg. nr.: 082457
Søknadsnr: 20100303
Innehaver: Kjersti Prestkvern

Krav om administrativ overprøving av designregistrering i henhold til designloven § 25. Klagesak nr. 082457 (20100303).

AVGJØRELSE¹

Foreliggende sak gjelder administrativ overprøving av designregistrering nr. 082457, i henhold til designloven § 25.

Kjersti Prestkvern, heretter kalt registreringshaver, har den 4. juni 2010 søkt en design registrert som forbilde for utseende av: "Brudekrone", klasse 02-03. Søknaden ble registrert den 1. juli 2010.

Den 8. august 2011 innkam krav om administrativ overprøving av designregistrering nr. 082457, fra Hedmarksmuseet (heretter kalt innsiger). Kravet er begrunnet med at designen som omfattes av registrering nr. 082457, ikke oppfyller kravene til nyhet og individuell karakter, jf. designloven § 3. Innsiger hevder på dette grunnlag at designen i designregistreringen er ugyldig, og at den på denne bakgrunn skal oppheves, jf. designloven § 25.

Da vilkårene i designloven § 26 og § 27 anses som oppfylt, kan kravet om administrativ overprøving tas opp til behandling.

Designen i designregistrering nr. 082457, er gjengitt nedenfor:

¹ Den som vedtaket har gått imot, kan påklage vedtaket til Patentstyrets annen avdeling. Klagen må innleveres skriftlig til Patentstyret og klageavgiften er på 2600 kroner. Klagen må være innkommet til Patentstyret innen to måneder etter meldingen om avgjørelsen ble sendt til partene. Se nærmere Designloven § 36 og § 37.

Design 1.1

Design 1.2

Design 1.3

Design 1.4

Design 1.5

Med hensyn til partenes anførsler, og fullstendig bildematerialet, vises det til sakens dokumenter.

Patentstyret skal bemerke:

Patentstyret kan oppheve en designregistrering etter designloven § 25 første ledd annet punktum, dersom en identisk design har vært allment tilgjengelig før søknadsdagen eller prioritetsdagen jf. designloven § 3 annet ledd, eller dersom designens helhetsinntrykk ikke skiller seg klart fra en tidligere kjent design som er gjort allment tilgjengelig før søknadsdagen eller prioritetsdagen, jf. designloven § 3 tredje ledd, eller dersom designen er registrert for en som ikke har retten til designen, jf. designloven § 1 første ledd.

Når det gjelder registreringen som her skal overprøves foreligger det ikke prioritet, slik at det er søknadsdagen 4. juni 2010 som legges til grunn. Den vil heretter betegnes som søknadsdagen.

Den informerte bruker:

Etter designloven § 3 tredje ledd anses en design bare å ha individuell karakter hvis helhetsinntrykket designen gir den informerte bruker skiller seg fra helhetsinntrykket en slik bruker får av en annen design.

Det følger av forarbeidene til designloven, Ot.prp. nr. 2 (2002-2003) s. 74, at den informerte bruker, ikke er en profesjonell designer eller fagmann på området, men heller ikke en bruker som er uvitende om et produkt, dets formål og variasjonsmuligheter. En informert bruker er altså en person, som er kjent med produktene som finnes på markedet, og som er oppmerksom nok til å registrere tydelige forskjeller.

Designerens frihet:

Etter designloven § 3 tredje ledd siste punktum skal det ved vurderingen av om en design har individuell karakter, tas hensyn til hvor stor frihet designeren hadde ved utviklingen av designen, og hvilke variasjonsmuligheter designeren har hatt, ut fra den funksjonen produktet skal fylle. Forskjellskravet vil være lettere å oppfylle hvis spillerommet for utforming er lite, og motsatt vil forskjellskravet vurderes strengere dersom designeren har stor frihet. På det aktuelle produktområdet som gjelder kroner til bunader og festdrakter, vil designer frihet til å variere form, materialvalg, farger og pynt, være stor. Dette understøttes av de utallige kronene som finnes på markedet. Patentstyret vil derfor legge til grunn et reelt krav til visuell forskjell i helhetsinntrykk.

Mothold:

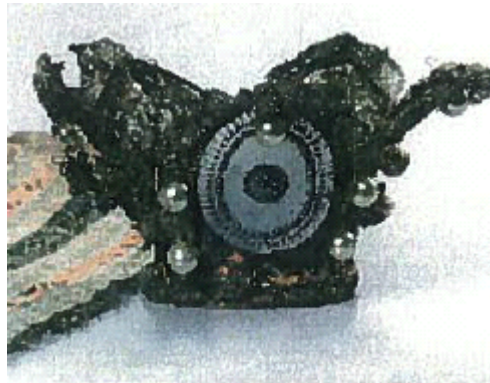
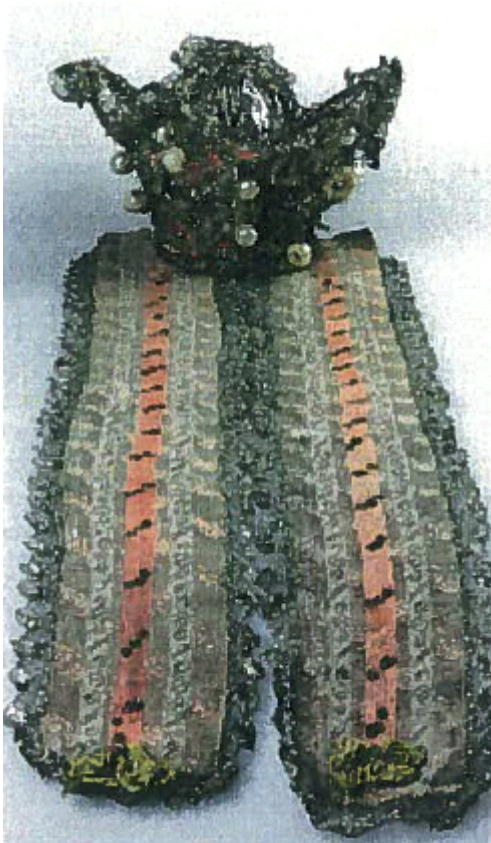
Patentstyret vil i det følgende ta for seg det aktuelle anførte motholdet, å vurdere det opp mot designen i registreringen. Motholdet er som følger:

Kopi av artikkel fra Magasinet Bunad nr. 4/2009 s. 43-47.

Vilkåret om nyhet i designloven § 3 annet ledd:

Innsiger krever registreringen av design nr. 5, brudekronen, opphevet idet den ikke oppfyller vilkårene til nyhet og individuell karakter. Innsiger mener brudekronen er rekonstruert som en identisk kopi av den mer enn 200 år gamle brudekronen fra Fuglseng Legatgård.

Registreringshaver påpeker imidlertid at det foreligger forskjeller i pynten, da det ikke var mulig å se hvordan enkelte av disse elementene så ut, eller hvordan de var plassert på grunn av kronens tilstand. Enkelte originalelementer på den originale kronen er heller ikke tatt med på den rekonstruerte.

Mothold: Bildene viser den originale brudekronen som antas å være 200 år gammel. Kronen er fra Legatgården Fuglseng, og er nå deponert ved Hedmarksmuseet. Bildene inngår i artikkelen i Magasinet Bunad 4/2009 side 43.

Registreringshaver startet rekonstruksjonsarbeidet i 1996, da hun fikk anledning til å fotografere den originale kronen på en såkalt "åpen dag" på Fuglseng Legatgård. Der hvor elementer manglet, er rekonstruksjonene gjort ved hjelp av annet historisk materiale. Registreringshaver uttaler også selv at brudekronen er rekonstruert så nær

opp til originalen som mulig. Dette fremgår i artiklene i Magasinet Bunad 4/2009, 45-47, samt av designhavers egne forklaringer i tilsvar.

Det er således ikke bestridt av registreringshaver at den registrerte brudekronen er en rekonstruksjon av nevnte originale brudekrone. Registreringshaver mener likevel den registrerte kronen er tilført tilstrekkelige nye elementer, da det ikke var mulig å rekonstruere den originale kronen hundre prosent, på grunn av dens dårlige tilstand.

Kronen er i dag deponert ved Hedmarksmuseet, og ble utlånt herfra under rekonstruksjonsarbeidet. Dette fremgår også av artikkelen i Magasinet Bunad 4/2009 s. 44-51, vedlegg 2 i brev fra designhaver av 13. oktober 2011. Designhaver opplyser at den rekonstruerte brudekrona, design nr. 5, første gang ble offentliggjort den 15. mai 2009 i Hamar Arbeiderblad.

I forhold til nyhetskravet i designloven § 3 annet ledd, kan det være vanskelig å foreta en sammenlignende vurdering av en mer enn 200 år gammel brudekrone med en ny. Det som skal vurderes, er om den registrerte designen skal anses å være identisk med en tidligere allment tilgjengelig design. Den registrerte designen skal anses "identisk hvis de karakteriserende trekkene bare skiller seg fra hverandre på uvesentlige punkter".

Når man skal foreta en sammenlignende vurdering av gamle contra nye gjenstander, må man derfor forsøke å danne seg et bilde av hvordan denne gjenstanden så ut som ny.

Den rekonstruerte kronen er bygd opp med en identisk fembladet stålramme besatt med sølvkniplinger som er identisk med kniplingene på den originale brudekronen. Platen foran på den rekonstruerte kronen fremstår også tilnærmet identisk med platen på den originale kronen. Dette understøttes i vurderingen av den rekonstruerte kronen, foretatt av Bunad – og folkedraktrådet i brev av 28. januar 2010. Denne vurderingen er vedlagt i brev fra registreringshaver, 13. oktober 2012.

Perlene, deres plassering og montering på den rekonstruerte kronen er også svært like, da det vil være grunn til å tro at repetisjonene av perler på den originale kronen, var lik rundt det hele. Sett forfra er den rekonstruerte kronen tilnærmet identisk hva angår sammensetningen av plate og perler. Rundt nedre kant på den registrerte kronen er det festet perler. Disse gjenfinnes imidlertid ikke på bildet den originale kronen. På den originale kronen finnes det også rester av roser i silke, men antall repetisjoner, og om de var plassert parvis som på den rekonstruerte kronen, er ikke lett å slutte seg til ut fra foreliggende bildematerialet. Registreringshaver har her støttet seg på historisk litteratur om brudekroner. Det foreligger imidlertid ikke slik dokumentasjon i saken, annet enn en henvisning i motholdet, Magasinet bunad 4/2009 side 46 annen spalte, som viser til at registreringshaver har støttet seg på boken "Crowns and Roses".

Også henglene, som utgjør de to silkebåndene som henger ned bak på kronen, har identiske sølvkniplinger rundt kantene, og er utført i de samme fargekombinasjonene som på de originale. Nederst på de to henglene er det laget sløyfer i grønt, som er identiske med sløyfene på de originale henglene.

Ved vurderingene av om den registrerte kronen skal anses å skille seg tilstrekkelig visuelt fra originalen, må det tas med i vurderingen at den originale kronen er laget av sølvkniplinger som en gang fremstod like blanke som på den rekonstruerte kronen. Når en tar dette i betraktning, sammenholdt med likhetene skissert ovenfor, fremstår de to kronene som varianter over den samme design.

Ut i fra sakens komplekse bakgrunn og foreliggende dokumentasjon, hvor den motholdte design er gammel og ikke fremstår med det utseendet den en gang hadde, kan det likevel synes vanskelig å trekke den slutning at den registrerte kronen skal anses identisk

med den originale. Som også vist til under drøftelsen av design nr. 1, skal det ved vurderingen av hva som skal anses identisk, foretas en forholdsvis streng vurdering.

Patentstyret har følgelig kommet til at den rekonstruerte kronen, til tross for store likheter med den originale, skal anses ny, jf designloven § 3 annet ledd.

Vilkåret om individuell karakter i designloven § 3 tredje ledd:

Patentstyret vil bemerke at det er det visuelle helhetsinntrykket designene gir som er avgjørende for vurderingen. Patentstyret vil derfor ikke legge vekt på detaljelementer, men sammenligne kronenes helhetsutseender, og på denne bakgrunn foreta en vurdering av om den registrerte kronen skiller seg tilstrekkelig fra den tidligere kjente kronen.

Hva angår den sammenlignende vurderingen av de to kronene, vises det til de påpekte likheter og forskjeller som er skissert ovenfor under drøftelsen av nyhetskravet i designloven § 3 annet ledd.

Hva angår produktet kroner, er det på det rene at designer har stor frihet. Dette gjenspeiles også i det store antallet svært forskjellige utforminger av kroner som er laget opp gjennom tidene. Her er det bare kreativiteten som setter grenser hva angår form, materialvalg, fager og dekorasjon.

Når en tar i betraktning det spillerommet designer her har, finner ikke Patentstyret at designer på noen måte har utnyttet de variasjonsmulighetene som finnes. Designhaver bekrefter også selv, at hennes mål var å rekonstruere den originale brudekronen i så stor grad som mulig. Patentstyret vil her presisere at det ikke er designlovens intensjon å beskytte rekonstruksjoner av tidligere kjent design, men derimot å fremme innovasjon og nyskaping.

Patentstyret skal likevel ikke utelukke at forskjeller skissert ovenfor under punktet "vilkår om nyhet", vil bli registrert av den informerte bruker, men forskjellene er likevel av en slik detaljert art at de ikke har betydning for det helhetsinntrykket brudekronene gir.

Etter en samlet vurdering har Patentstyret kommet til at den registrerte kronen ikke er tilført så vidt mye nytt at den skal anses å ha individuell karakter, jf designloven § 3 tredje ledd.

Konklusjon og samlet beslutningⁱ

Registreringen av designen i designregistrering nr. 082457 oppheves, jf designloven § 25 første ledd, og kravet om administrativ overprøving tas til følge.

Marie Rasmussen

Thale Andresen

ⁱ Den som vedtaket har gått imot, kan påklage vedtaket til Patentstyrets annen avdeling. Klagen må innleveres skriftlig til Patentstyret og klageavgiften er på 2600 kroner. Klagen må være innkommet til Patentstyret innen to måneder etter meldingen om avgjørelsen ble sendt til partene. Se nærmere Designloven § 36 og § 37.